מתני' ואלו הן שמצילין אותן בנפשן הרודף: אחר חבירו להרגו, ואחר הזכר, ואחר הנערה המאורסה. אבל הרודף אחר בהמה והמחלל את השבת ועובד עבודת כוכבים אין מצילין אותן בנפשן: **גמ'** תיר מניין לרודף אחר חבירו להרגו שניתן להצילו בנפשו? ת"ל לא תעמוד על דם רעך והא להבי הוא דאתא, האי מיבעי ליה לכדתניא: מניין לרואה את חבירו שהוא טובע בנהר או חיה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חייב להצילו? ת"ל לא תעמוד על דם רעך אין ה"נ, ואלא ניתן להצילו בנפשו? מנלן? אתיא בקל וחומר מנערה המאורסה: מה נערה המאורסה שלא בא אלא לפוגמה אמרה תורה ניתן להצילה בנפשו, רודף אחר חבירו להרגו על אחת כמה וכמה, וכי עונשין מן הדין? רבי רבי תנא הקישא הוא: כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש, וכי מה למדנו מרוצח מעתה הרי זה בא ללמד ונמצא למד מקיש רוצח לנערה המאורסה מה נערה המאורסה ניתן להצילה בנפשו אף רוצח ניתן להצילו בנפשו, ונערה מאורסה גופה מנלן כדתנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל: ואין מושיע לה הא יש מושיע לה בכל דבר שיכול להושיע גופא מניין לרואה את חבירו שהוא טובע בנהר או חיה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חייב להצילו ת"ל לא תעמוד על דם רעך והא מהכא נפקא, מהתם נפקא אבדת גופו מניין? ת"ל והשבותו לו אי מהתם הוה אמינא ה"מ בנפשיה, אבל מיטרח ומיגר אגורי אימא לא, קמ"ל תנו רבנן אחר הרודף אחר חבירו להרגו, ואחר הזכר, ואחר נערה המאורסה, ואחר חייבי מיתות ב"ד, ואחר חייבי כריתות, מצילין אותן בנפשו; אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט אין מצילין אותן בנפשו, נעבדה בה עבירה אין מצילין אותה בנפשו, יש לה מושיע אין מצילין אותה בנפשו רבי יהודה אומר אף האומרת הניחו לו שלא יהרגנה מנה"מ אמר קרא ולנערה לא תעשה דבר אין לנערה חטא מות נער זה זכר נערה זו נערה המאורסה חטא אלו חייבי כריתות מות אלו חייבי מיתות ב"ד, כל הני למה לי, צריכי: דאי כתב רחמנא נער משום דלאו אורחיה אבל נערה דאורחה אימא לא ואי כתב רחמנא נערה משום דקא פגים לה אבל נער דלא קא פגים ליה אימא לא ואי כתב רחמנא הני משום

מתני' ואלו הן שמצילין אותן בנפשן. ניתנו ליהרג לכל אדם כדי להצילן מן העבירה ומקרוי נפקי: **אבל הרודף אחר בהמה**. לרבעה, והרולה לעבוד עבודת כוכבים, ומחלל שבת, וכל שכן שאר כריתות ומיתות ב"ד שאינן עריות, דלא ניתן להציל בנפשו אלא מדבר שהוא ערוה ויש בה קלון ופגם לגרדף תורה אור כגון זכר, ונערה המאורסה, ומיהו רולה בהדיא כתיב ביה, והאי לנקבה בהמה משום דדמיא לעריות ונקבה נמי עבודת כוכבים משום דסד"א תיתי בק"ו דלקמן ושבת נמי תיתי בגזירה שוה: **גמ' נפ' פטפוד**. לא תעמוד עלמך על דמו אלא הצילהו: **לפגמה**. לביישה ולזלזלה אמרה תורה נתנה להצילה בנפשו כדילפינן לקמן מוחין מושיע לה: **מן הדין**. ק"ו: **פקישא הוא**. שהוקש רולח לנערה המאורסה וכל היקש וגזירה שוה המופנית הרי הוא כמפורש במקרא ושוכנין ממנו לפי שלא ניתנה למדרש מעצמו, אבל מקל וחומר, שאדם דן ק"ו מעצמו, אע"פ שלא קבלו מרבו, אין עושין ממנו כדילפינן במכות (דף יד): **וכי מפ לפדנו מרוצח**. בתן לפטור את האומר דקאמר ליה קרא "אין לנערה חטא מות" כי כאשר יקום איש, דמשמע כי היכי דהתם אונס=פטור הכי נמי פטורה אלא משמע שזה בא ללמד על הנערה ונמצא שנכתב כאן ללמד הימנה כלומר נמצא אתה למד דמשום מילי אחריני איתקוש ואתרוייהו ילפי מהדדי: **מס נערה המאורסה ניתן להצילה**. מן העבירה בנפשו אף רולח וכו' ואכתי ילפא נערה מרוצח שהרג ואל תעבור כדלקמן ומיהו הכא לא אסיקנא במילתיה דר' דאגב גרדא אתיא: **ומדקאמר אין מושיע**. מכלל דבעינא תשובה: **אבדת גופו**. כגון נטבע בנהר מניין שאתה מצוה על השבתו: **ת"ל והשבותו לו**. קרא יתירא הוא למדרש השב את גופו לעלמו: **שני מילי בנפשו**. אם זה הרולחו יכול להצילהו ילילהו: **קמ"ל**. "לא תעמוד על דם רעך" לא תעמוד על עלמך משמע אלא חזור על כל הדברים שלא יאבד דם רעך: חייבי כריתות וחייבי מיתות ב"ד דעריות קאמר דאיכא עבירה ופגם ותגא דמתני' נמי הכי סבירא ליה מדלא קא מרמיזן סתמא אסתמא ותגא הני והוא הדין לכל עריות: **אלמנה לכהן גדול**. כ"ג הרודף אלמנה לאונסה אע"פ שיש שם פגם דקא משוי לה חללה אין מצילין אותה בנפשו כדמפרש לקמן דחייבי לאוין אין ניתנין להציל בנפשם: **נעבדה בה עבירה**. כגר: **אין מצילין**. דהא אפגימה לה וקרא אפגימה קפיד, מדגלי בהני ולא בעבירות אחרות: **יש מושיע לה**. מ"מ דבר אחר בלא הריגה אין הורגין אותו ברדיפתו שהרי כשיגונהו יהיה לה מושיע: **פטומרס**. למצילין הרודפין אחריו הניחו לו ואל תרדפו אחריו שלא יהרגנה קודם שתגיעהו אף על פי דאטוסה היא ומירתה היא דקאמרה, אין מצילין אותה ומעמא מפרש לקמן: **לנערה מעת פוס**. אטולהו קאי "אין מושיע לה" וקרא יתירא הוא ולדרשה דהא כתיב "ולנערה לא תעשה דבר": "נער" כתיב וקרינן "נערה": נדרש "מקרא" ונדרש "מסורת" "נער" = להביא את האכור, "נערה" כמשמעו: **דלאו אורחייהו**. ליבעל ואיכא בזיון וכשת גדול: **פגים לה**. בבתולין ומנגה על בעלה: הכי מיהו קשה הא בהמה לא איתקש מדמיבעיא לן קרא לרבות הערלה בבהמה בפרק ד' מיתות (לעיל דף נה:):

נער נערה. פירש בקונטרס נער כתיב וקרי נערה נדרש מקרא ומסורת ואף על גב דאמרינן בפרק אלו נערות (כתובות דף מ: ושם) גבי קנס כל מקום שנאמר נער אפילו קטנה במשמע הכא הוי מלי למיכתב נערה דעל כרחיך לאו בקטנה אירי אלא בבת שנשין ועוד יש לפרש דטובא נערה כתיבי בפרשה ומיהו בסמוך משמע דמחד דרש דקאמר אירי דכתב נער כתב נמי נערה פירוש אירי דכתב נער למעוטי בהמה כתב נערה כלומר כפשטיה דקרא דעל כרחיך נערה קרינן להא בנערה משמעי: משוס

ומה נערה המאורסה שלא בא וכו'. וא"ת ההוא פגם חמור מרוצח שזה בסקילה וזה בסייף לאו פירכא היא דהכא לא קפיד קרא אאיסורא אלא אפגימ' דהא נעבדה בה עבירה לא שאין מקפדת על פגמה אין מצילין אותה בנפשו כדמוכח שמעתין ופשיטא דשם פגם גדול בנהרג מבנערה המאורסה שנאנסה וא"ת ומנא לן דאפגימ' קפיד רחמנא דילמא אאיסורא קפיד מדאיצטריך למעוטי שובר עבודת כוכבים ומחלל שבת ובהמה ובקונטרס פי' לקמן דאפגימ' קפיד מדגלי בהני ולא בעבירות אחרות ושוב י"ל דאין מושיע לה משמע דאטושהה קפיד קרא: **דרי** זה בא ללמד ונמצא למד. פירוש ונמצא אף למד דהא ללמד נמי אתא כדדרשינן לקמן מה רולח יהרג ואל יעבור וכן בהוא דלעיל בפרק ד' מיתות (דף נד:) משכבי אשה מגיד לך הכתוב ששני משכבות באשה וקאמר הרי זה בא ללמד ונמצא למד והייט נמי אף למד דהא ילפינן מיניה הערלה בזכור בהיא שמעתין ונשמועא דמחייב אזכר בבן ג' שנים והא דאמר בריש פ"ב דחולין (דף כה:) גבי לבי ואיל הרי זה בא ללמד ונמצא למד מה פטולי המוקדשים בשחיטה התם נמי יש לפרש דאף למד קאמר דללמד אפטולי המוקדשין נמי קא אתי לפטור מן המתנות כדדרשינן בפ"ק דבכורות (דף טו:):

אף רולח ניתן להצילו בנפשו. ואם תאמר מוהוכה בכל אדם נפקא כדדרשינן לעיל (דף עב:) וי"ל דהתם רשות ואשמעינן קרא דאין לו דמיס אבל הכא קמ"ל דחובה להציל: **להצילו** בנפשו סי'. משמעות הלשון שמצילין הנרדף בנפשו של רודף אבל לא יתכן לפרש כן ברודף אחר הבהמה וכיולא בה לפיכך נראה לפרש דמצילין את האדם מן העבירה בנפשו של עצמו אבל קשה מנערה המאורסה דקאמר שניתן להצילה בנפשו וא"ת וכיון דמהכא יליפינן דרולח ניתן להצילו בנפשו למה לי קרא בטובע בנהר וחיה גוררתו השתא חברו הורג כדי להציל התם לא כ"ש ולא מסתבר למימר דחבירו הורג טפי לאפרושי מאיסורא אלא נראה דאי מהכא ה"א עשה קמ"ל התם דעובר בלאו אלא תעמוד על דם רעך:

תלמוד לומר והשבתו ט'. הכא מוקי ליה לאבידת גופו ובפרק שני דבבא מציעא (דף כה:) מוקי ליה שלא יאכיל עגל לעגלים התם דרש והשבתו והכא ט' יתירה: **חייבי** כריתות וחייבי מיתות ב"ד. בעריות מיירי דומיא דנערה וא"ת היפוק ליה מדאיתקוש כל עריות בפ' אחרי מות כדאמרינן בריש הכא על יבמתו (יבמות דף נד:) י"ל מדמעט בהמה ש"מ דלא מקשינן

עין משפט נר מצוה

מז א מיי' פ"ח מהל' רוצח הלכה י' סמג לאוין קכד קסה טוש"ע ח"מ סי' פכה סעיף ח [וכרב אלפס שוד בסמ"ק ס"ג דף קמה:]

מח ב ג מיי' שם הלכה יא: יא מוש"ע שם סעיף כ:

מט ד מיי' שם הלכה יא:

נ ה ו מיי' שם הלכה יד סמג שם טוש"ע ח"מ סי' פכו סעיף א:

נא ז ח מיי' שם הלכה יא יב סמג שם טוש"ע ח"מ סי' פכה סעיף ג:

[דף מד.] נ"ל/מ"ג

מנין שניתן להצילו בנפשו

נ"ל מ"ג

נסיונות דאמרא איקור ברודף אחר חבירו לגבי

[נ"ל נד. וש"נ]

[לקמן מד. סנהדרין כה: יומא פב.]

דברים כב: כג

כי הטעם מצוה דעקר הנערה המאורסה ואין מוציא דה

[תוס' פרק י"ח]

נ"ל

2 מקורות בדין חומרת הטתלות להצל את חבירו (אבות נזיקין - כסף הלוחות הנהר)

מה נר

מ"ל/אין מ"ל

משום דהאי לאו אורחיה והאי קא פגים לה. לאו פירכא גמורה היא דאיכא למימר אידך יוכיח וכי האי גוונא בפרק כילד טולין (פסחים דף עז: ושם) גבי תמיד ופסח דדחו שבת ומומאה ולא יליף מיניהו שאר קרבנות לבור* : **דחד** למעוטי עובד ע"ז וחד כו'. לי לאו כתיב אלא חד הוה מוקמינן ליה למעוטי בהמה ושבת וחימה דבהמה ושבת היכי ממעטו מחד ועכשי היה ברלאה לומר דמחד ממעטו ע"ז ושבת וא"ת ולמה לי קרא למעוטי שבת הא מליל גופיה קא מחלל שבת דחובל בחבירו ואיך יחלל שבת להציל חבירו מחילול שבת דאין זה מקלקל בחבורה דאיכא תקוני גברא כיון דמיחייב מיתה כדפריך באחד דיני ממונות (לעיל דף לה: ושם) וי"ל דמ"מ ס"ד דגזרת הכתוב כרבי אלעזר בר"ש : **חילול** חילול מע"ז. כל הני דלקמן בפרק האשה (דף פג:) דכתיב בהו חילול לא גמרינן מע"ז אלא שבת דשבת וע"ז כתיב בהו חילול במקום מיתה :

ממונא לא משלם עד גמר ביאה. פי' בקונטרס שהוא מוליא בתוליה וקשה דבלא הכרת בתוליה נמי משלם קנס כדאמר בפ"ק דקדושין (דף מ:) כאן עליה עשרה בני אדם ועדיין היא בתולה רבי אומר הראשון בסקילה וכולן באחד ואמרינן מודה רבי לענין קנס דטולהו משלמי ובפרק הבא על יבמתו (יבמות דף נמ: ושם) מוקמינן ולו תהיה לאשה באשה הראויה לו פרט לאלמנה לכהן גדול בבא עליה אלא כדרכה אלא הכא הייט טעמא דלא משלם אתחילת ביאה משום דקס ליה בדרכה מיהא הלכך לא משלם הכא עד גמר ביאה אבל בעלמא משלם קנס משעת הערלה וי"מ דלא אתרבאי הערלה כגמר ביאה [אלא] לענין עריות וחייבי לאוין ועשה ויבמה ואשה לבעלה בפ' הבא על יבמתו (שם ד' נה:) אבל לענין קנס לא אתרבאי וא"ת על כרחך למ"ד הערלה זו הכנסת הערלה לא מיחייב הא בגמר ביאה לא בתולה היא הא לאו פירכא היא דאהכי חייב רחמנא תדע מדלא ילפינן הערלה מערה המאורסה דאי אהערלה פטור בגמר ביאה היכי מחייב הא לאו בתולה היא אלא בהכי חייב רחמנא ומיהו בירושלמי דכתובות משמע דאהערלה משלם קנס דאמרינן הערו בה עשרה ועדיין היא בתולה טולהו משלמין קנס :

במניחתו שלא יהרגנה ורבי יהודה היא. לא לענמי כוותיה דהא קתני נערה אין קנסה לא ולרבי יהודה אפילו קנסה כדמוכח בפרק אלו נערות (כתובות כט: ושם):

*__במפותה__ ודברי הכל. תימה היכי מוקמי' במפותה הא קתני סיפא אשת אחיו דיש לה קנס ועל כרחך בנתארסה ונתגרשה דאי בעודה תחתיו חייבי מיתות פטורין כדתנן התם ונערה שנתארסה ונתגרשה קנסה לעולמה כדקתני ר' עקיבא בסיפא *ואי במפותה הרי מחלה כדמוכח בפ' אלו נערות (שם ד' לב:) דמוקי מתני' דאלו הן הלוקין ביתומה ומפותה וא"ת דאתיא כרבי עקיבא דבריתא *דאמר נערה שנתארסה ונתגרשה יש לה קנס וקנסה לאביה הא קתני סיפא הכא על בתו פטור משום דמתחייב בנפשו ובנתארסה ונתגרשה חייבי ואי דאב מיפוק ליה דאפילו בא עליה אחר קנסה לאביה ואין לומר דאילעזר היכא דלא הספיקה לעמוד בדין עד שנגרה דמה עמידה בדין שייך בדבר שהוא שלו וגרלה לפרס לעולם לעולמה ואפילו במפותה מיחייב אי אמרה בשעה שבא עליה שאינה מוחלת הקנס מיהו בירושלמי פריך לה ומשני כגון שלא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב אבל יש להוכיח דעל כרחך מתניתין לא מתוקמא כר' עקיבא דבריתא *דהא רב פפא אית ליה התם בחלו נערות (ד' לה:) דמתן דאית ליה חידוש הוא שחידשה תורה בקנס כו' והש"ס קאמר התם (ד' לה:) דמתן דאית ליה חידוש כו' על כרחך סבר לה כרבי עקיבא דמתני' ובירושלמי בפרק אלו נערות לאמתניתין דיומה שנתארסה ונתגרשה איכא פלוגתא דאמוראי דאיכא למאן דאמר המפתה פטור בבשה ופנס אבל קנס איכא יכולה למחול ואיכא לאוקמי רב פפא דהכא כי ההוא ומאן דאמר התם פטור מן הכל סבר כאידך שיטתא דהכא : שלא

דלורמייסו. בבעילה: **ולא נפיש פגמייסו** - כאלרוסה שחביבה ויעלה חן על האלרוס ובכשיו מתגנה עליו לאבל שאר עריות **פעריות בתולות** לא מפגמי טולי האי וכן **נשואות בעולות** לא מפגמי טולי האי כמו אלרוסה : **וגכסב מעמ מוס**. דאתרבו לה כריתות ומיתות ב"ד ולא בעי 'נער' ונערה' שהרי הן בכלל : **מד למעוטי עבודה כוכבים**. דסד"ל תיתי בק"ו כדלקמן : **ומד למעוטי בסמס** . משום דדמי לעריות שבת כדי בקמיה ואצ"ג גרלה אידי דתנן במתני' מיהו קרא לא בעי למעוטי דכיון דאמעיטא עבודת כוכבים מהיכא תיתי שבת הא לא סלקא דעתין לאחויי אלא בחילול - חילול " מעבודת כוכבים כדלקמן דרבי שמעון לקמן הוא (דף עד:) : **ביידי דכסב נער** . להבין אם הזכר לחב נערה כלומר כפשטיה דקרא דעל כרחיה נערה קרינא ביה דהא בנערה משמע "ונערה לא תעשה דבר" : **במקפדת על פגמס** . דאי בשאינה מקפדת לא קאמרי רבנן למקטליה משום עבירה דלא חמיר מעבודת כוכבים ושבת : **לפגמס קפיד רחמנא** . מדלא כתיב בהאי קרא אלא מידי דפגמה שמע מינה לפגמה קפיד : **דמסרס נפשס לקטלא** . שיש לטעות שמוסרין עצמן למות שיהרגנה ולא תבעל לו ואמרה תורה הגיל דמה ומה : **מפ קא פגיס לס** . ואי טעמא דקרא משום פגימה היא אמאי אמעיטו חייבי לאוין ותרבנן קא פריך דאמרי טעמא משום פגמה הוא : **לפגמס רכס** . כגון 'עריות דכריתות' שהן חמורות והיא חרפתה מרובה שהולך ממזר ועשיית עונה בבעילתו לבל כהן גדול בחלמנה לאינה נעשית זונה אלא חללה: **סבא על אמותו** . כלומר אפילו בא על אחותו דלא קרינא בה "ולו תהיה לאשה" אפילו הכי קרינא בה "ונתן האיש השוכב עמה" דאתרבי מקראי בכתובות (דף כט:) ואע"ג דחייב כרת, לא מפטר מתשלומין, **ואי ליתן לבעילה** בנפשו **אמאי משלם** הרי מיתה **ותשלומין יש כאן**, ואע"ג דלא אקטול פטור מתשלומין דקיימא לן (שם ד' לה:) בכל חייבי מיתות בית דין שוגגין דנפקא לן מדתניא דבי חזקיה מה מכה בהמה לא חלקת בה כו' אף מכה אדם לא תחלוק בו וכו' : **משמס סערלס** . קרי ליה 'בעולה' ואפילו במקלת, ושוב אין מילין לותה מגמר ביאה בנפשו, **וקנסא לא מיחייבי אלא משום** 'גמר ביאה' שהוא מוליא בתולי' והא 'גמר ביאה' לא דווקא ביאה המירוק דקרא 'לבעולה' מזריע, דקרא 'לבתולים' קפיד דכתיב (דברים כב) 'נערה בתולה אשר לא ארסה אלא 'גמר ביאה' **דבכנסת** הכנסת עטרה היא : **פריסא למאן דאמר** . הערלה דהויא כבעולה הייט 'נשיקת אבר' איכא לאוקומה דפגימה (א) היא, דמיקרי "בעולה", ועדיין בתוליה לא יצאו לאחיזבה קנסא דמחמיר : **אלא למאן דאמר סערלס** . שעשה הכתוב בכל התורה כבעילה, זו הכנסת עטרה 'וגמר ביאה' כגון דשפחה חרופה דכתיב בה "שכבת זרע" (ויקרא יט) שייט ביאת המירוק, אין בא הערלה פגם בלא הוצאת בתולים ומנלאו מיהה דיניהן להגיל ותשלומין בתין כאחד : **שכב עליס** . הוא לא אחר. כבר שלא כדרכה וחזר וכא עליה כדרכה דלא ניתן בביאה זו להגילה בנפשו שכבר נפגמה : **ר"י סיל** . דאמר לא ניתן להגילו בנפשו:

דלורמייסו. בבעילה: **ולא נפיש פגמייסו** - כאלרוסה שחביבה ויעלה חן על האלרוס ובכשיו מתגנה עליו לאבל שאר עריות **פעריות בתולות** לא מפגמי טולי האי וכן **נשואות בעולות** לא מפגמי טולי האי כמו אלרוסה : **וגכסב מעמ מוס**. דאתרבו לה כריתות ומיתות ב"ד ולא בעי 'נער' ונערה' שהרי הן בכלל : **מד למעוטי עבודה כוכבים**. דסד"ל תיתי בק"ו כדלקמן : **ומד למעוטי בסמס** . משום דדמי לעריות שבת כדי בקמיה ואצ"ג גרלה אידי דתנן במתני' מיהו קרא לא בעי למעוטי דכיון דאמעיטא עבודת כוכבים מהיכא תיתי שבת הא לא סלקא דעתין לאחויי אלא בחילול - חילול " מעבודת כוכבים כדלקמן דרבי שמעון לקמן הוא (דף עד:) : **ביידי דכסב נער** . להבין אם הזכר לחב נערה כלומר כפשטיה דקרא דעל כרחיה נערה קרינא ביה דהא בנערה משמע "ונערה לא תעשה דבר" : **במקפדת על פגמס** . דאי בשאינה מקפדת לא קאמרי רבנן למקטליה משום עבירה דלא חמיר מעבודת כוכבים ושבת : **לפגמס קפיד רחמנא** . מדלא כתיב בהאי קרא אלא מידי דפגמה שמע מינה לפגמה קפיד : **דמסרס נפשס לקטלא** . שיש לטעות שמוסרין עצמן למות שיהרגנה ולא תבעל לו ואמרה תורה הגיל דמה ומה : **מפ קא פגיס לס** . ואי טעמא דקרא משום פגימה היא אמאי אמעיטו חייבי לאוין ותרבנן קא פריך דאמרי טעמא משום פגמה הוא : **לפגמס רכס** . כגון 'עריות דכריתות' שהן חמורות והיא חרפתה מרובה שהולך ממזר ועשיית עונה בבעילתו לבל כהן גדול בחלמנה לאינה נעשית זונה אלא חללה: **סבא על אמותו** . כלומר אפילו בא על אחותו דלא קרינא בה "ולו תהיה לאשה" אפילו הכי קרינא בה "ונתן האיש השוכב עמה" דאתרבי מקראי בכתובות (דף כט:) ואע"ג דחייב כרת, לא מפטר מתשלומין, **ואי ליתן לבעילה** בנפשו **אמאי משלם** הרי מיתה **ותשלומין יש כאן**, ואע"ג דלא אקטול פטור מתשלומין דקיימא לן (שם ד' לה:) בכל חייבי מיתות בית דין שוגגין דנפקא לן מדתניא דבי חזקיה מה מכה בהמה לא חלקת בה כו' אף מכה אדם לא תחלוק בו וכו' : **משמס סערלס** . קרי ליה 'בעולה' ואפילו במקלת, ושוב אין מילין לותה מגמר ביאה בנפשו, **וקנסא לא מיחייבי אלא משום** 'גמר ביאה' שהוא מוליא בתולי' והא 'גמר ביאה' לא דווקא ביאה המירוק דקרא 'לבעולה' מזריע, דקרא 'לבתולים' קפיד דכתיב (דברים כב) 'נערה בתולה אשר לא ארסה אלא 'גמר ביאה' **דבכנסת** הכנסת עטרה היא : **פריסא למאן דאמר** . הערלה דהויא כבעולה הייט 'נשיקת אבר' איכא לאוקומה דפגימה (א) היא, דמיקרי "בעולה", ועדיין בתוליה לא יצאו לאחיזבה קנסא דמחמיר : **אלא למאן דאמר סערלס** . שעשה הכתוב בכל התורה כבעילה, זו הכנסת עטרה 'וגמר ביאה' כגון דשפחה חרופה דכתיב בה "שכבת זרע" (ויקרא יט) שייט ביאת המירוק, אין בא הערלה פגם בלא הוצאת בתולים ומנלאו מיהה דיניהן להגיל ותשלומין בתין כאחד : **שכב עליס** . הוא לא אחר. כבר שלא כדרכה וחזר וכא עליה כדרכה דלא ניתן בביאה זו להגילה בנפשו שכבר נפגמה : **ר"י סיל** . דאמר לא ניתן להגילו בנפשו:

רב

משום דהאי לאו אורחיה הוא והא קא פגים לה אבל שאר עריות דאורחייהו ולא נפיש פגמייהו אימא לא, כתב רחמנא "חטא" ואי כתב רחמנא "חטא" הוה אמינא אפילו חייבי לאוין כתב רחמנא "מות" ואי כתב רחמנא "מות" הוה אמינא חייבי מיתות בית דין אין חייבי כריתות לא, כתב רחמנא "חטא", ולכתוב רחמנא "חטא מות" ולא בעי 'נער' ונערה' אין ה"נ ואלא 'נער' נערה חד למעוטי עובד עבודת כוכבים וחד למעוטי בהמה ושבת, ולר"ש בן יוחי דאמר "עובד עבודת כוכבים" ניתן להצילו בנפשו' למה לי חד למעוטי בהמה וחד למעוטי שבת סד"א תיתי שבת מחילול-חילול מעבודת כוכבים, ולרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר מחלל את השבת ניתן להצילו בנפשו דאתיא שבת מחילול-חילול מעבודת כוכבים, מאי איכא למימר חד מיעוט למעוטי בהמה ואידך איידי דכתב רחמנא נער כתבי נמי 'נערה': רבי יהודה אומר אף האומרת הניחו לו שלא יהרגנה: במאי קמיפלגי אמר רבא 'במקפדת על פיגמה ומניחתו שלא יהרגנה' רבנן סברי אפיגמה קפיד רחמנא והרי מקפדת על פיגמה ורבי יהודה האי דקאמר רחמנא קטליה משום דמסרה נפשה לקטלא, הא לא מסרה נפשה לקטלא, אמר ליה רב פפא לאביי 'אלמנה לכהן גדול' נמי קא פגים לה? אמר ליה 'אפיגמה רבה קפיד רחמנא 'אפיגמה זוטא' לא קפיד רחמנא: "חטא" אלו חייבי כריתות: ורמינהו, ואלו נערות שיש להן קנס - הבא על אחותו אמו רבנן קמיה דרב חסדא: משעת העראה דפגמה איפטר לה מקטלא, ממונא לא משלם עד 'גמר ביאה', *הניחא למאן דאמר העראה זו נשיקה, אלא למ"ד 'העראה' זו הכנסת עטרה מאי איכא למימר? אלא אמר רב חסדא כגון שבא עליה שלא כדרכה וחזר ובא עליה כדרכה רבא אמר 'במניחתו שלא יהרגנה' ור' יהודה היא

דב

[דף לח.]

[שם לח.]

[שם כט:
יבמות נה:]

כתובות כט:

מסורת השס

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ס כגיחא וכו' דאסגימה סיל דמיקרי :

נ"ב א מיי' פ"ל מהל' רוצח הלכה יב סמג לאוין קסא טוש"ע מ"ש סי' תכה סעיף ד :

[וע"ע תוספות כתובות לג. ד"ה שכן]

נ"ג ב מיי' פ"ל מהל' מלוה הלכה ה סמג עשין לד :

נד ג מיי' פ"ל מהל' איסורי ביאה הלכה י סמג לאוין כ :

נוסח מבנב

גליון השס

תוס' ד"ה נמפותה כו'. דכתב רב פפא אית ליה דמתיבי כה ע"כ ר"פ אמר הכי רק לר"מ מדקתמר ומכה בשבת מייב ולא ניחא ליה לר"פ לאוקומי כמונה פ"י אחר וכדס"ל לרבה אבל מתני' הא קתני לכדיא דבא על בתו פטור כרי דס"ל דגם בקנס אמרי' קנ"מ ומה"פ ניחא כה דמוקי ר"פ במפותה לתרן קושיית הב"ה דניחן לאילו בנפשו אף דרב פפא ס"ל דבקנס מקטיל ומשלם . מ"מ מוכרח לתרן דמתני' דפטור על בתו דגם בקנס אמריגן קנ"מ אי"כ אפיר ל"ל לאחוה כר"מ דבריתא דמדקתני במתני' דבא על בתו פטור מקרא דולא יהיה לסון ע"כ דילפיק קנס מממון מסברא וא"כ ל"ל קרא למעט אלוסה ומוכח כר"מ דמתני' דאלו לר"מ דבריתא הוי"ל לאמתני' בבא על בתו לכדיא מקרא דאחר לא אורסה . והו לאר פירוש בתוס' בכתובות דף לח ע"א ד"ה ס"ד ודברי תוס' נע"ג :

נוסח מבנב

△ ב תשובות ליב סתיבה בענין "המתמיה בנפשו אינו מתמיה גם בתשלומים"

* הדרה: מאמר הגלה בתמיה דהבלין טבל מ"ל מאלו ומאחרים מסכים וכל המלוקת היא על מה בא המיאה לומר

* ולסיום בדרות: המיאה פטר כדלקמן

① ע"ל

② שבת

③ אינו מאמר- דלעולמו אין ניתן להגילו בנפשו

* ובראיתא בלין בכתובות

* בדרה: בתמיה דהבלין טבל מ"ל מאלו ומאחרים מסכים וכל המלוקת היא על מה בא המיאה לומר

* בתנאת בתולים מתבנאת לבני מין - אחר ביאה לבן לבי מבא מם לבן בפסיון בין בעת בקרבן (פרי ראמר) לעזרת בולאת מיה נפש בתולים (תולים)

עין משפט נר מצוה